

Проект!

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

ДО
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДОКЛАД

от акад. Николай Денков – министър на образованието и науката

Относно: *проект на Решение на Министерския съвет за изменение на национални научни програми, одобрени с Решение № 577 на Министерския съвет от 2018 г., актуализирани с Решение № 900 на Министерския съвет от 2020 г.*

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

На основание чл. 31, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация предлагам на Вашето внимание проект на Решение на Министерския съвет за изменение на национални научни програми, одобрени с Решение № 577 на Министерския съвет от 2018 г., актуализирани с Решение № 900 на Министерския съвет от 2020 г.

През 2018 г. с Решение № 577 и Решение № 658 на Министерския съвет са одобрени 12 национални научни програми (ННП) в приоритетни области. Чрез изпълнението им се цели получаването на качествени научни резултати в полза на икономиката и обществото, създаване и концентрация на критична маса от учени за работа по обществени

предизвикателства, както и привличане на млади хора за кариера в областта на науката с цел създаване на ново поколение висококвалифицирани специалисти. Всичко това се очаква да допринесе за преодоляване на фрагментацията в българската научноизследователска система, консолидиране на научноизследователския потенциал и споделено използване на наличната инфраструктура.

През 2020 г. девет от ННП са актуализирани, като се даде възможност за прецизиране на част от заложените в програмите индикатори предвид невъзможността за тяхното максимално постигане поради усложнената епидемична обстановка, свързана с COVID-19. Актуализация е извършена и по отношение на срока за изпълнението им, като той е удължен с една година.

През м. декември 2021 г. изтича срокът на четири от ННП – „Нисковъглеродна енергия за транспорта и бита“ (ЕПЛЮС), „Културноисторическо наследство, национална памет и обществено развитие“ (КИННПОР), „Електронно здравеопазване в България“ (Е-здраве) и „Информационни и комуникационни технологии за единен цифров пазар в науката, образованието и сигурността“ (ИКТв НОС).

В рамките на програмите се извършват научни изследвания, свързани с българското културноисторическо наследство, цифровите технологии и технологиите за електронно здравеопазване, нови технологии, свързани с възобновяема енергия и декарбонизиране на икономиката и др. До момента са постигнати следните значими резултати: извършени са теренни и архивни проучвания и са разработени научноизследователски и образователни програми в областта на културноисторическото наследство (КИН), както и методики за теренно проучване на туристическото търсене на съществуващите и класифицираните културно-туристически атракции за нуждите на културния туризъм. Разработена е онлайн платформа „Виртуален площад за интерактивно представяне на българското културно и историческо наследство“, както и мобилно приложение за българското КИН с възможност за обогатяване на данните за отделните забележителности. Разработен е компютърен модел за изграждане на модул на семантична оперативна съвместимост на компоненти на системите за електронно здравеопазване и е изградена система за изпращане на бързи известия, интегрирана с болничната информационна система (БИС), като автоматизирано се извлича максимален набор от данни за пациентите и лекарите. Въведена е в експлоатация система Blue Gen за комбинирано производство на електрическа и топлина енергия с водородна горивна клетка, като България е първата държава в Източна Европа с инсталирана такава система. Разработен е модел на автономно енергийно хранване на еднофамилни къщи, малки бизнес обекти и др., както и проект на тролейбус с хибридно хранване батерия/горивна клетка. Създаден е портал за онлайн обучение и предоставяне на образователни услуги. Разработени са учебни инструменти за: мониторинг на процеси при пречистване на отпадъчни води;

диагностика на микробиологична горивна клетка с невронни мрежи; метод на прецедентите за медицинска диагностика и лечение; разработване на невронни мрежи за медицинска диагностика. Разработена е рамка за подобряване на киберсигурността на критичната инфраструктура и др. Резултат от ННП са и научни публикации в международни бази данни и регистрирани патенти.

Предвид продължаващата вече почти 2 години пандемия, свързана с разпространението на SARS-CoV-2, част от дейностите по първите три програми ЕПЛЮС, КИННПОР и Е-здраве няма да приключат в първоначално предвидения срок – края на месец декември 2021 г. Това налага срокът за тяхното изпълнение да бъде удължен с още една година – до 31.12.2022 г., без да се осигурява допълнително финансиране. По ННП „Електронно здравеопазване в България“ е предстоящо разработеният прототип за управление на електронни бързи известия до регионалните здравни инспекции за заразно болни да се усъвършенства и да се приложи в практиката. Необходимо е и разработеният модел на системата за актуална информация на свободните легла в отделенията за лечение на болни с COVID -19, интегриран с работещи в някои болници информационни системи и подаващ информация незабавно при заемане или освобождаване на легло, да бъде доразвит. Това ще подпомогне лечебните заведения при диагностицирането, лечението и наблюдението на пациенти с COVID-19.

Чрез удължаване срока на ННП „Нисковъглеродна енергия за транспорта и бита“ ще се позволи дейностите по демонстрационния пакет „Зелена къща“ да приключат успешно. Налице е забавяне при демо-проекта „Тролейбус с хибридно хранване батерия/горивна клетка“, който е първи по рода си не само за България, но и за Европа. Реализирането на тази дейност ще позволи синергия на националната политика за декарбонизация с европейската и ще бъде дадена възможност за използване на „Зелено гориво“, което ще окаже положително въздействие върху общественото мнение за използването на водорода като алтернативно гориво.

Удължаването на срока на ННП КИННПОР е необходимо за популяризирането на изработените по програмата виртуална платформа за съхранение и демонстрация на българското културноисторическо наследство и мобилно приложение с добавена реалност сред потенциални ползватели на данните, както и допълването им с нова научна информация, получена в рамките на програмата.

Предложеният проект на акт не следва да окаже въздействие върху държавния бюджет, което е видно от приложената финансова обосновка съгласно приложение № 2, т. 2 към чл. 35, ал. 1, т. 4, б. „б“ от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

С проекта на акт не се транспонира европейско законодателство, поради което не се налага изготвяне на справка за съответствие с европейското право съгласно чл. 35, ал. 2, т. 5 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

Проектът на Решение на Министерския съвет за изменение на националните научни програми, одобрени с Решение № 577 на Министерския съвет от 2018 г., актуализирани с Решение № 900 на Министерския съвет от 2020 г., ще бъде публикуван на основание чл. 85, ал. 1 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация на интернет страницата на Министерството на образованието и науката и на Портала за обществени консултации на Министерския съвет, като получените бележки и коментари ще бъдат взети под внимание.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

Предвид гореизложеното и на основание чл. 8, ал. 3 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация предлагам на Министерския съвет да приеме проекта на Решение за изменение на националните научни програми.

АКАД. НИКОЛАЙ ДЕНКОВ

Министър на образованието и науката